

Sygnatura akt IV U 515/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2018r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym

Przewodniczący: **SSO Alicja Romanowska**

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Grądzik

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 13 stycznia 2017r. znak: (...)

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. C. prawo do emerytury od 29 listopada 2016r.

Sygn. akt IV U 515/17

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. C. wniósł odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 13 stycznia 2017r., znak: (...), którą to decyzją odmówiono mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca podniósł, że w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. w okresie od 2 września 1974r. do 21 kwietnia 1992r. pracował na stanowiskach stolarz, szkutnik oraz palacz i wszystkie stanowiska były uznawane przez pracodawcę za szkodliwe. Otrzymał od pracodawcy ekwiwalent pieniężny.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie: Dz.U. z 2018r., poz. 1270; dalej: ustawa emerytalna) oraz na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43; dalej także: rozporządzenie RM z lutego 1983r.) pozwany wskazał, że skarżący na dzień złożenia wniosku o emeryturę ukończył wiek 60 lat oraz przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Jednakże na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił 23 lata, 11 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych 25 lat. Pozwany nie uznał okresów odbywania praktycznej nauki zawodu w okresie od 1 września 1992r. do 31 lipca 1974r., gdyż brak jest świadectwa pracy lub dowodu potwierdzającego zawarcie umowy o praktyczną naukę zawodu zawartą między ubezpieczonym a Spółdzielnią Pracy (...) w K.. Nadto ze względu na rozbieżności w zajmowanych stanowiskach pracy wykazane w świadectwach pracy oraz podanie stanowisk nie wymienionych w przepisach resortowych nie uwzględniono pracy w warunkach szczególnych w (...) w G. Zakład Producyjny w O. w okresie od 2 września 1974r. do 11 grudnia 1977r.

jako stolarz, od 12 grudnia 1977r. do 11 sierpnia 1982r., od 12 sierpnia 1982r. do 8 października 1984r. jako szkutnik, od 9 października 1984r. do 21 kwietnia 1992r. jako palacz c.o. oraz w (...) Sp. z o.o. w O. od 2 października 1992r. do 10 maja 1993r., od 13 września 1993r. do 16 września 1993r., od 20 września 1993r. do 7 maja 1994r., od 28 września 1994r. do 17 maja 1995r., od 18 września 1996r. do 19 maja 1997r. na stanowisku pomocnika palacza c.o. – palacza kotłów przemysłowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. C. urodził się w dniu (...) i w okresie aktywności zawodowej:

- odbywał praktyczną naukę zawodu od dnia 1 września 1972r. do 31 lipca 1974r. w Spółdzielni Pracy (...) w K. na stanowisku stolarza meblowego na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu zawartą pomiędzy ubezpieczonym a zakładem pracy i okres ten ostatecznie został zaliczony przez pozwanego do 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, po nadesłaniu przez (...) w K. uwierzytelnionej kserokopii umowy o praktyczną naukę zawodu,

- zatrudniony był w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O. w okresie od 2 września 1974r. do 11 grudnia 1977r. jako stolarz, od 12 grudnia 1977r. do 11 sierpnia 1982r., od 12 sierpnia 1982r. do 8 października 1984r. jako szkutnik, od 9 października 1984r. do 21 kwietnia 1992r. jako palacz c.o.;

- w (...) Sp. z o.o. w O. pracował od 2 października 1992r. do 10 maja 1993r., od 13 września 1993r. do 16 września 1993r., od 20 września 1993r. do 7 maja 1994r., od 28 września 1994r. do 17 maja 1995r., od 18 września 1996r. do 19 maja 1997r. na stanowisku pomocnika palacza c.o. – palacza kotłów przemysłowych.

W okresie zatrudnienia w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O. (później (...) O.) ubezpieczony pracował jako stolarz maszynowy przy produkcji drewnianych masztów. Pod koniec lat 80-ych zaczęto wykonywać elementy z laminatów i skarżący pracował także przy montażu elementów z laminatu. W okresie zatrudnienia na stanowisku palacza wnioskodawca obsługiwał duże kotły, walczaki typ P1, P2 dwupłomienicowe, wysokoprężne. Nie były to piece zautomatyzowane, należało ręcznie wrzucić opał, czyścić, a także ustawiać wszystkie parametry i ich doglądać. Piece te służyły do ogrzewania całego zakładu produkcyjnego, a także obsługiwały suszarnię drewna. Kotłownia pracowała cały rok. Praca pomocnika palacza nie różniła się znacząco od pracy palacza. Zarówno palacz, jak i pomocnik palacza wykonywali te same czynności z tą różnicą, że pomocnicy zatrudniani byli sezonowo, w okresie grzewczym, gdy pracy było więcej. Na stanowisku szkutnika ubezpieczony pracował w zakładzie nr 1, w hali przy ul. (...). Nie było tam doków. Skarżący wykonywał montaż elementów łodzi, między innymi Omeg. Po złożeniu wyjaśnień przez ubezpieczonego, a także po przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania świadka J. J. organ rentowy nie kwestionował okresu zatrudnienia skarżącego w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O. (później (...) O.) jako pracy świadczonej w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

(bezsporne, nadto wyjaśnienia skarżącego na rozprawie w dniu 18 lipca 2017r. e-protokół z rozprawy 00:15:07, a także dowód: zeznania świadka J. J., e-protokół z rozprawy z dnia 27 lutego 2018r. 00:03:18)

W okresie zatrudnienia w (...) w O. ubezpieczony świadczył pracę na stanowisku palacza w kotłowniach należących do przedsiębiorstwa a mieszczących się w O. przy ul. (...) i ul. (...). Kotłownia przy ul. (...) służyła do ogrzania całego osiedla, a także do ogrzania wody. Były tam 4 kotły wodne i 1 parowy. Natomiast kotłownia przy ul (...), w której znajdowały się dwa piece, służyła do ogrzania szkoły podstawowej oraz jednego budynku mieszkalnego. Kotły te były niezautomatyzowane typu przemysłowego, z rusztem stałym. Do kotłów opał podawany był ręcznie, także ręcznie były czyszczone, odzūżlane. Wszystkie parametry ustawiane były ręcznie. Temperatura wyjścia to 80 st., a powrót 60 st., były to kotły niskociśnieniowe do 006 MPa. Nie miały nadmuchu i wyciągu wentylatorowego, a jedynie grawitacyjny. W kotłowni przy ul. (...) oprócz palacza, zatrudniano pomocników, gdyż była to duża kotłownia. Palacze pracowali w systemie 12/24h.

(wyjaśnienia skarżącego, nadto dowód: zeznania świadka J. K. e-protokół z rozprawy z dnia 1 lutego 2018r. 00:04:05, zeznania świadka Z. B. e-protokół z rozprawy z dnia 27 lutego 2018r. 00:27:17 i świadka W. G. e-protokół z rozprawy z dnia 27 lutego 2018r. 00:39:02, opinia biegłego k. 172-175)

W dniu 29 listopada 2016r. skarżący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury.

Decyzją z dnia 13 stycznia 2017r. pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury wskazując, że nie udowodnił on na dzień 1 stycznia 1999r. 25-letniego stażu pracy oraz nie spełnił przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca nie zgodził się z powyższą decyzją wnosząc odwołanie.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz. 1270) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Art. 184 ust. 1 stanowi zaś, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W myśl art. 32 ust. 1 ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Stosownie do § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.Nr 8, poz. 43) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie zaś z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Natomiast zgodnie z § 2 ust. 2 powoływanego wcześniej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresy pracy m.in. w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w

odpowiednim świadectwie, jednak świadectwo takie bądź jego brak nie jest jednak bezwzględną przesłanką ani do zaliczenia, ani do niezaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie charakteru pracy także w oparciu o inne dowody niż świadectwo z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik go nie posiada, bądź przedkłada świadectwo nieodpowiadające określonej w przepisie formie.

Z powyższego wynika, iż skarżący nabyłby prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat;
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.;
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu Państwa.

W sprawie bezspornym było, że ubezpieczony na dzień wydania zaskarżonej decyzji skończył 60 lat i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Kwestią sporną pozostawało, czy na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił on 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Po nadesłaniu przez (...) w K. uwierzytelnionej kserokopii umowy o praktyczną naukę zawodu spełnienie tej przesłanki nie było kwestionowane przez pozwanego.

Zatem kwestią sporną pozostawało, czy na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony legitymował się 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Przy czym należy podkreślić, że pozwany uznał za udowodniony okres pracy w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O. w okresie od 2 września 1974r. do 11 grudnia 1977r. jako stolarz, od 12 grudnia 1977r. do 11 sierpnia 1982r., od 12 sierpnia 1982r. do 8 października 1984r. jako szkutnik, od 9 października 1984r. do 21 kwietnia 1992r. jako palacz c.o. Ubezpieczony do odwołania dołączył korekty świadectwa pracy z dnia 21 kwietnia 1992r. i z dnia 7 września 2005r., w których pracodawca prawidłowo wskazał podstawę prawną i przepisy resortowe dotyczące świadczenia pracy przez ubezpieczonego w warunkach szczególnych. Pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 27 lutego 2018r. wskazał, że organ rentowy nie kwestionuje okresu zatrudnienia skarżącego w warunkach szczególnych w (...) O.. Wprawdzie pełnomocnik pozwanego podkreślił, że ewentualnie można by mieć wątpliwości co do stanowiska pracy szkutnika – czy faktycznie praca świadczona była w warunkach szczególnych, jednakże okres ten nie był kwestionowany wcześniej. Podkreślić jednak należy, że ubezpieczony wyjaśnił, że pracę szkutnika wykonywał na hali produkcyjnej, a nie w doku czy nabrzeżu. Zatem w ocenie Sądu nie można przyjąć, że pracę szkutnika ubezpieczony świadczył w warunkach szczególnych.

Organ rentowy kwestionował okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w O. od 2 października 1992r. do 10 maja 1993r., od 13 września 1993r. do 16 września 1993r., od 20 września 1993r. do 7 maja 1994r., od 28 września 1994r. do 17 maja 1995r., od 18 września 1996r. do 19 maja 1997r. na stanowisku pomocnika palacza c.o. – palacza kotłów przemysłowych. Pozwany wskazywał, że nie można jednoznacznie stwierdzić, czy kotły, przy których skarżący świadczył pracę były nieautomatyzowane oraz czy były to kotły typu przemysłowego.

W tym miejscu należy podkreślić, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem cywilnym, które cechuje się kontrydiktoryjnością. Oznacza to, iż strony wywodzące z określonych faktów skutki prawne, obowiązane są te fakty udowodnić (art. 232 kpc). Strona zobowiązana przez Sąd do zgłoszenia twierdzeń i złożenia dowodów na ich poparcie, która takiego zobowiązania nie wykonuje, godzi się z rozstrzygnięciem mającym u podstawy orzekania tylko te dowody, które znajdowały się w dyspozycji Sądu. Sąd prowadzi postępowanie w takim

zakresie, w jakim zostanie ono zainicjowane przez strony. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 kc), w niniejszej sprawie na ubezpieczonym.

W niniejszej sprawie skarżący nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia w (...) w O..

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia RM z lutego 1983r. okresy pracy m.in. w warunkach szczególnych stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w odpowiednim świadectwie, jednak świadectwo takie bądź jego brak nie jest jednak bezwzględną przesłanką ani do zaliczenia, ani do niezaliczenia danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie ma zawsze fakt rzeczywistego wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie charakteru pracy także w oparciu o inne dowody niż świadectwo z zakładu pracy, nawet jeśli pracownik go nie posiada, bądź przedkłada świadectwo nieodpowiadające określonej w przepisie formie. Takie stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985r. (sygn. akt III UZP 5/85) stwierdzając, że w postępowaniu odwoławczym w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dot. takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślić należy, że skarżący poczynił starania celem uzyskania świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Pracodawca odmówił jednak jego wydania z uwagi na to, że nie miał pewności, czy obsługiwane przez ubezpieczonego kotły spełniały ustawową definicję kotłów niezautomatyzowanych typu przemysłowego.

Wobec poczynionych ustaleń faktycznych, należy wyjaśnić, że skoro art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odwołuje się do przepisów dotychczasowych, to obowiązujące w tym zakresie i przywoływane już kilkakrotnie rozporządzenie RM z lutego 1983r., wydane zostało w oparciu o delegację z art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zmianami), w którym Radzie Ministrów powierzono w szczególności określenie rodzaju prac lub stanowisk pracy oraz warunków, na podstawie których osobom m.in. zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku. Wprawdzie wobec tego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników stale zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 53 ust. 2 tej samej ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. i tożsama regulacja w obecnie obowiązującym art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej), jednak jednocześnie tylko tych pracowników, którzy wykonują rodzaj prac lub zajmują stanowiska pracy określone w przywołanym wyżej rozporządzeniu RM z lutego 1983r. W wykazie A, stanowiącym załącznik do wspomnianego rozporządzenia, w dziale XIV „Prace różne” pod poz. 1 wymienia się „prace niezautomatyzowane palaczy rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”. Pomocniczo można odwołać się to przepisów resortowych, bowiem w wykazie A dziale IV Prace różne pod poz. 1 pkt 6 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. wskazano palacza kotłów przemysłowych.

Pozwany kwestionował, czy kotły obsługiwane przez ubezpieczonego jako palacza były kotłami typu przemysłowego z obsługą niezautomatyzowaną. Ustalenie charakteru kotłów wymagało w ocenie Sądu zasięgnięcia wiadomości specjalnych. W tym celu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ciepłownictwa S. H., który wskazał (opinia k. 172-175), że kotły obsługiwane przez ubezpieczonego w kotłowniach (...) w O. przy ul. (...) i ul. (...) były kotłami typu przemysłowego, a praca palacza była niezautomatyzowana. Biegły szczegółowo uzasadnił podstawy zakwalifikowania danego kotła jako kotła typu przemysłowego. Biegły oparł się w tym zakresie na odpowiednich normach technicznych, dokumentacji technicznej oraz wyjaśnieniach skarżącego i zeznaniach powołanych w sprawie świadków, gdyż kotłownie i kotły już nie istnieją. W opinii biegły wywiódł, że nie ma znaczenia, jaki to był walczak, kocił płomienicowy czy płomieniówkowy – dla charakteru/ zakresu wykonywanej pracy palacza istotne jest, że był to kocił z rusztem stałym (brak automatyki) na paliwo stałe. Zdaniem biegłego o tym, czy dany kocił jest przemysłowy, czy nie, decyduje jego zdolność do zaspokajania jakościowych potrzeb grzewczych lub technologicznych

w ramach zawieranej umowy z określonym odbiorcą ciepła. Czynności eksploatacyjne, które wykonuje pracownik kotłowni, są standardowe dla określonego sposobu produkcji ciepła. Biegły podkreślił, że skarżący w spornym okresie pracował w systemie zmianowym, pełniąc funkcję pomocnika palacza oraz palacza. Pracował on przy obsłudze kotłów parowych i wodnych, a w dniu 10 stycznia 1994r. złożył egzamin przed komisją egzaminacyjną nr N4/BY i uzyskał zaświadczenie o spełnieniu dodatkowych wymagań kwalifikacyjnych dotyczących gospodarki energetycznej w zakresie prowadzenia eksploatacji na stanowisku kotły parowe P-2 o ciśnieniu do 1,2 MPa, pompy wodne i sprężarki wraz z sieciami. Praca ubezpieczonego w kotłowni polegała na obsłudze urządzeń, sprawdzaniu ciśnienia w kotłach oraz kontrolowaniu stanu wody. Skarżący pracując musiał wykonywać czynności nawęglania tzn. dozowania miazgi węglowej, szlakowania, tj. wywożenia szlaki z odzuzłania oraz gracowania, tzn. nagarniania łychną na palenisko miazgi w celu lepszego spalania. W ocenie biegłego dla oceny, czy pracownik w spornej sprawie pracował w szczególnych warunkach, nazwa zajmowanego stanowiska pracy (palacz czy pomocnik palacza) nie ma żadnego znaczenia – istotny jest tylko rodzaj powierzonej i wykonywanej pracy. Standardowo trzeba zajmować się nawęglaniem, szlakowaniem oraz gracowaniem, kontrolowaniem przebiegu nawęglania, czyszczeniem ręcznym szczotką metalową, oczyszczaniem pomieszczeń po zakończeniu pracy z pyłu węglowego. Zdaniem biegłego ww. czynności w warunkach szczególnych były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pozwalając na zaliczenie tych prac wymienionych w Rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983r. W ocenie biegłego oba stanowiska pracy skarżącego (palacz i pomocnik palacza) wynikały bardziej z wewnętrznej nomenklatury zakładu pracy, niż rzeczywistej zmiany charakteru pracy – ewentualnych różnic można upatrywać tylko w odpowiedzialności. Biegły podkreślił, że prace wykonywane przez pracownika eksploatującego kocioł niezautomatyzowany wymagają użycia znacznej siły fizycznej (transport opału i żużla taczkami, szlakowanie, wysoka temperatura) – nie zwalnia to jednak skarżącego od kontrolowania procesu spalania, doboru właściwego składu dozowanego paliwa oraz jakości i ilości dostarczanego ciepła do odbiorców. Odpowiednie ustawienie elementów regulacyjnych (przepustnica w drzwiczkach popielnikowych, przepustnica w drzwiczkach górnych, czyste i szczelne kanały dymowe) zależne jest głównie od wydajności kotła, rodzaju paliwa, jakości paliwa oraz fazy spalania i jest gwarancją spalania przy wysokiej zawartości CO₂ w spalinach – bez tlenu węgla CO. Brak automatyzacji wymuszał pracę w warunkach zagrożenia zdrowia (szybkiego obniżenia wydolności organizmu) i w skrajnym przypadku nawet życia, gdyż subiektywna ocena jakości w dawkowaniu i spalaniu opału wymagała od pracownika dobrej kondycji fizycznej i psychicznej o każdej porze wykonywania czynności palacza, w dzień i w nocy.

Strony postępowania nie kwestionowały treści powyższej opinii. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego z zakresu ciepłownictwa jest jasna, spójna, wewnętrznie niesprzeczna i wydana została przez biegłego o specjalności właściwej dla rozpoznawanego problemu. Zatem Sąd nie widział podstaw, aby kwestionować ustalenia biegłego. Konkludując, w świetle powyższej opinii, a także zeznań powołanych w sprawie świadków, którym to Sąd dał wiarę, skarżący w spornym okresie pracował jako palacz przy obsłudze kotła parowego i kotłów wodnych typu przemysłowego, którego obsługa była niezautomatyzowana.

Podkreślić jednak trzeba, że aby uznać pracę za świadczoną w warunkach szczególnych, wykazać należy, że była ona świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu zarówno z wyjaśnień ubezpieczonego, jak i zeznań powołanych w sprawie świadków wynikało jednoznacznie, że skarżący pracę palacza świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zarówno ubezpieczony, jak i świadek W. G. podali, że praca odbywała się w systemie 12/24 godziny. Świadkowie J. K., Z. B. i W. G. zgodnie zeznali, a zeznaniom tym Sąd dał wiarę, że do zadań palacza należało doglądanie parametrów kotła i ich ręczna regulacja poprzez manewrowanie rusztem w celu uzyskania prawidłowych parametrów – przede wszystkim odpowiedniej ilości atmosfer. Palacz odpowiedzialny był także za nawożenie węgla i zasypywanie kotła, jak również wywożenie żużla i popiołu, czyszczenie pieca. Świadkowie zgodnie wskazali także, że kotłownia przy ul (...) miała za zadanie zaopatrzenie w ciepło i ciepłą wodę osiedle przy ul. (...), a kotłownia przy ul. (...) zaopatrywała w ciepło pobliską Szkołę Podstawową nr (...) oraz jeden budynek mieszkalny. W kontekście zeznań świadków i wyjaśnień ubezpieczonego Sąd doszedł do przekonania, że w spornym okresie świadczył on pracę jako palacz kotłów niezautomatyzowanych typu przemysłowego.

W ocenie Sądu w świetle opinii powołanego w sprawie biegłego sądowego z zakresu ciepłownictwa S. H., bezspornym jest, że ubezpieczony w okresie jego zatrudnienia w (...) w O. pracował jako palacz przy obsłudze kotłów typu przemysłowego nieautomatyzowanego. Okoliczność tę potwierdzają także zeznania powołanych w sprawie świadków, na podstawie których Sąd doszedł także do przekonania, że praca palacza była świadczona przez ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zatem skarżący wykazał, że świadczył pracę w warunkach szczególnych przez okres dłuższy niż wymagane 15 lat (tylko na stanowisku palacza w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O. i MPEC w O. w sumie ponad 15 lat, uznano też za okres pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia jako stolarz w (...) w G. Zakład Produkcyjny w O.).

W związku z powyższym, na mocy art. 477¹⁴§2 kpc Sąd przyznał prawo do emerytury od dnia 29 listopada 2016r., czyli od daty złożenia wniosku o świadczenie.